

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon

ADHD-foreningen • Afasiforbundet i Norge • Autiseforeningen i Norge • Cerebral Parese-foreningen • Dysleksiforbundet i Norge • Forbundet Tenner og Helse
• Foreningen for Blødere i Norge • Foreningen for Fragilt X- Syndrom • Foreningen for Hjerteskye barn • Foreningen for Kroniske Smertepasienter • Foreningen
for Muskelsyke • Foreningen for Søvn sykdommer • Hørselshemmedes Landsforbund • Intereseforeningen for LMBB syndrom • Klinefelterforeningen
i Norge • Landsforeningen for kombinert syns-og hørselshemmede/døvblinde • Landsforbundet for Utviklingshemmede og Pårørende • Landsforeningen
Alopecia Areta • Landsforeningen for hjerte-og lungesyke • Landsforeningen for Huntingtons Sykdom • Landsforeningen for Nirepasienter og Transplanterte
• Landsforeningen for Pårørende innen Psykiatri • Landsforeningen for Trafikkakadde i Norge • Landsforeningen mot Fordøyelsessykdommer • Leverforeningen
• Marfanforeningen • Mental Helse Norge • Momentum • Morbus Addisons Forening • Multipel Sklerose Forbundet i Norge • Norges Astma- og Allergiforbund
• Norges Diabetesforbund • Norges Døveforbund • Norges Fibromyalgi Forbund • Norges Myalgisk Encefalopati Forening • Norges Migreneforbund • Norges
Parkinsonforbund • NORILCO • Norsk Kraniofacial Forening • Norsk Cøliakforening • Norsk Dysmellforening • Norsk Epilepsiforbund • Norsk Forening for
Analatresi • Norsk Forening for Cystisk Fibrose • Norsk Forening for Ehlers-Danlos Syndrom • Norsk Lymfødemforening • Norsk Forening for Nevrofibromatose
• Norsk Forening for Osteogenesis Imperfecta • Norsk forening for Tuberos Sklerose • Norsk Hørselshemmedes Landsforbund • Norsk Immunsviktforening • Norsk
Intereseforening for Kortvokste • Norsk Intereseforening for Stamme • Norsk Keratoseforening • Norsk Landsforening for Laryngektomerte • Norsk Tourette
Forening • Norsk Porfyriforening • Norsk Psoriasisforbund • Norsk Revmatikerforbund • Norsk Thyreoidforbund • Prostatakreftforeningen (PROFO)
• Ryggforeningen i Norge • Rådgivning om spiseforstyrrelser • Ryggmargbrokk- og Hydrocephalusforeningen • Støtteforening for Kreftsyke Barn • Turner
Syndrom Foreningen i Norge • Foreningen for Eloverfølsomme • Landstforeningen for Overvektige • Norsk Forbund for Svaksynte

Samferdselsdepartementet

Att: Fredrik Birkheim Arnesen og

Elisabeth Classen

Pb 8010 Dep

0030 Oslo

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET
AVD./SEK.: BS S BEI
22 DES. 2008
S.NR. 08 1165-6
ARKIV 672 F1 AVSKREVET
1505

Vårt arkiv:

B08BTL-032

Vår fil:

402

Saksbeh:

Berit Therese Larsen

Oslo, 19. desember 2008

Høring – endringer i jernbaneloven og jernbaneansvarsloven

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) er paraplyorganisasjon for 70 ulike organisasjoner av funksjonshemmede og kronisk syke, med til sammen 330 000 medlemmer. Mange av våre medlemmer opplever utfordringer når de skal reise med tog, og god informasjon før og under reisen er svært viktig. Også assistanse er et sentralt behov for noen. Krav til operatør og infrastruktureier om dette har manglet inntil nå, og vi ser at nedbemanning og økt automatisering av stasjoner brer om seg. FFO ønsker derfor den nye Europaparlaments- og rådsforordningen om passasjerers rettigheter og plikter velkommen. Dette er våre innspill til forslaget.

Kapittel I Generelle bestemmelser

FFO er glad for at Norge ikke vil bruke muligheten som gis i forordningen til å gjøre unntak fra forordningens virkeområde, og at den vil gjelde både for nasjonal og internasjonal jernbanetransport i Norge.

Kapittel II Transportkontrakt, informasjon og billetter

FFO er glad for at det stilles krav om at jernbaneforetak m.fl. må informere de reisende før reisen starter om billigste reise, raskeste reise, service om bord, og om tilgjengelighet for funksjonshemmede. Under reisen må jernbaneforetak informere om service om bord, neste stasjon, forsinkelser, sikkerhet mv (artikkel 8 vedlegg II).

FFO understreker at slik informasjon må tilbys i minst to kanaler for at den skal kunne fanges opp av flest mulig reisende, både visuelt og verbalt. Før reisen betyr det at det kan finnes for eksempel på internett, men at man også kan få slik informasjon på en likeverdig måte på telefon. Under reisen betyr dette at informasjon gis både på informasjonsskjermer/displayer og over høyttaler. Informasjon som gis over høyttaler må være tydelig og ha god teknisk kvalitet.

FFO er også positiv til at det stilles krav om hvordan billetter skal kunne kjøpes (billettkontor, automat, om bord (med visse forbehold) internett etc (artikkel 9). Her er det viktig for FFO å understreke at kjøpet må kunne skje på en likeverdig måte i de ulike kanalene, både når det gjelder pris og hvilke billetter man får tilgang til. FFO opplever ofte at prisen for en billett er høyere når den må kjøpes om bord, til tross for at eneste alternativ er utilgjengelige billettautomater. Det er også ofte slik at

lavprisen bare kan kjøpes på internett, og at prisen stiger når man må ringe turoperatøren.

Kapittel III Jernbaneforetakenes erstatningsansvar overfor passasjerer og bagasje

Bestemmelsene omfatter blant annet jernbaneforetakenes ansvar for håndbagasje, reisegods og kjøretøy. FFO understreker at medbrakte hjelpemidler må være omfattet under dette punktet, selv om det er beskrevet spesielt under kapittel V.

Kapittel IV Forsinkelse, tapt korrespondanse forbindelse og innstillinger

Artikkel 18 omhandler retten til assistanse ved forsinkelser ved avgang og ankomst. Retten gjelder generelt for de reisende, men det understrekes at jernbaneforetaket skal være særskilt oppmerksom på funksjonshemmedes behov. FFO er glad for denne understrekingen.

Kapittel V Funksjonshemmede og bevegelseshemmede passasjerer

FFO er fornøyd med beskrivelsene under dette kapitlet, der det innledningsvis slås fast at jernbaneforetak og stasjonsansvarlige, under aktiv medvirkning av funksjonshemmedes organisasjoner, skal sikre at det finnes ikke-diskriminerende regler for transport. FFO ser frem til å delta i dette arbeidet.

Vi er også glad for at det slås fast at bestillinger og billetter skal tilbys uten ekstra kostnad, slik vi også kommenterte under kapittel II.

Det er positivt at det stilles krav om at stasjonsansvarlig på bemannede stasjoner vederlagsfritt skal sørge for at funksjonshemmede får tiltrekkelig assistanse til å komme av og på toget han har kjøpt billett til (artikkel 22). FFO mener imidlertid kravet til ubemannede stasjoner om at de kun skal "sørge for at det gis informasjon om de nærmeste bemannede stasjonene og hvor tilgjengelig assistanse er å få" er for svakt. Som vi nevnte tidligere nedbemannes stadig flere stasjoner, noe som er et stort problem for mange reisende. Når det i utgangspunktet stilles som krav for å få assistanse at det skal varsles 48 timer i forveien, mener vi det i løpet av denne tiden må være mulig å utføre assistanseoppdrag også på ubemannede stasjoner.

FFO har ingen kommentarer til de påfølgende punktene, med unntak av tidsrammen som settes for oppmøte på stasjonen (artikkel 24). Vi mener oppmøte mellom 60 og 30 minutter før avgang er for lenge når assistanse er bestilt på forhånd. Avhengig av type og omfang av assistansen mener vi det må holde å være på møtepunktet mellom 30 og 15 minutter før avgang.

Vi er glad for at det åpnes for å gi erstatning for tap og skade på hjelpemidler for funksjonshemmede (artikkel 25), og at det ikke er satt noe tak for erstatningsbeløpet. Vi mener likevel hjelpemidler bør nevnes i kapittel III Jernbaneforetakenes erstatningsansvar overfor passasjerer og bagasje, i tillegg til kategoriene håndbagasje, reisegods og kjøretøy.

Nye krav må ikke erstatte universell utforming

Det er viktig for FFO avslutningsvis å understreke at en styrking av krav for funksjonshemmede ved togreiser, spesielt i forhold til assistanse, ikke må gå ut over ambisjonen om og arbeidet med universell utforming av stasjoner og tog. Etter vårt syn vil universell utforming av tog og infrastruktur bidra til at langt de fleste vil være i stand til å reise selvstendig, uten assistanse. Det er også det de fleste ønsker. Vi vil for øvrig vise til den nye diskriminerings- og tilgjengelighetsloven som trer i kraft 1. januar 2009, som pålegger offentlig virksomhet, samt privat virksomhet rettet mot allmennheten, å jobbe aktivt og målrettet for å fremme universell utforming innenfor virksomheten (§ 9).

Men uansett hvor gode stasjonene og togene blir i fremtiden, vil det fortsatt være en liten gruppe som likevel har behov for assistanse. For disse er det viktig at den assistansen som tilbys er best mulig. FFO forventer at utformingen av krav til assistanse vil være en del av den aktive medvirkningen av funksjonshemmedes organisasjoner, som skal sikre at det finnes ikke-diskriminerende regler for transport og som omtales under kapittel V.

Med vennlig hilsen

FUNKSJONSHEMMEDES FELLESGRUPPE

Jarl Ovesen
ass. generalsekretær